

ketinet) efterfølgende rejser straffesag eller disciplinærsag mod de pågældende personer.

Selv om ansvarsdelen udgår, vil der derfor fortsat være behov for de retsgarantier, som lovforslaget indeholder for involverede ministre og embedsmænd, herunder reglerne om undtagelse fra vidne- og sandhedspflicht.

Den omstændighed, at vurderingen af enkeltpersoners retlige ansvar udgår af undersøgelsen, giver samtidig grund til at understrege, at de forhold, der forklares om, ofte vil ligge så langt tilbage i tiden, at et eventuelt strafferetligt ansvar er forældet, og at et eventuelt disciplinært ansvar vil være en meget fjerntliggende og teoretisk mulighed.

Dette vil kunne have betydning for indholdet af den vejledning, som undersøgelseskommissionen ved afhøringens påbegyndelse skal give den afhørte om vedkommendes stilling efter vidne-reglerne.

På den ovennævnte baggrund vil det i den forbindelse være nærliggende, at undersøgelseskommissionen ikke generelt gør op med den pågældendes stilling under den samlede afhøring, men at der anlægges en mere konkret vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt de forhold, afhøringen angår, bør medføre, at den pågældende – som følge af risikoen for »selvinkriminering« – skal fritages for at udtale sig under sædvanligt vidneansvar.

Til nr. 5

Efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, nr. 2, omfatter undersøgelsen de aktiviteter i politiske partier m.v., der var baggrunden for politiets efterretningsvirksomhed på det politiske område.

Justitsministeriet finder ikke, at der i en undersøgelse af denne karakter bør fastsættes en pligt for politiske partier m.v. til at udlevere materiale om deres egne aktiviteter.

På den baggrund foreslås det, at de partier, bevægelser m.v., hvis aktiviteter indgår i undersøgelsen, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, ikke skal være retligt forpligtede til at udlevere materiale til undersøgelseskommissionen. Bestemmelsen skal forstås således, at dette gælder, uanset om materialet ligger i arkiv hos det politiske parti m.v. eller besiddes af enkeltpersoner, som deltog i de nævnte aktiviteter.

Undersøgelseskommissionen vil dermed alene kunne opfordre politiske partier m.v. til at frem-

ægge relevant arkivmateriale. Det forudsættes, at kommissionen i sin beretning nævner, hvilke partier m.v. der har imødekommet en sådan opfordring, og hvilke partier m.v. der eventuelt ikke har imødekommet en opfordring herom.

Det skal fremhæves, at denne fritagelse for pligten til at udlevere dokumenter m.v. alene gælder for de politiske partier m.v., hvis aktiviteter indgår i undersøgelsen efter lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2. Fritagelsen gælder derimod ikke for PET eller andre offentlige myndigheder, ligesom den heller ikke gælder med hensyn til dokumenter, der ønskes udleveret for at belyse PET's forbindelser til samarbejdspartnere.

Til nr. 6

På linje med forslaget § 5, stk. 3, hvorefter politiske partier m.v. ikke har pligt til at fremlægge materiale om deres aktiviteter, indebærer forslaget til nyt stk. 2 i § 7, at de personer, som deltog i sådanne aktiviteter, ikke kan pålægges vidnepligt.

Undersøgelseskommissionen kan således alene opfordre personer fra de relevante politiske miljøer til at afgive forklaring. I det omfang der på baggrund heraf afgives forklaring for kommissionen på frivillig basis, vil reglerne i straffelovens §§ 158-160 om afgivelse af falsk forklaring finde anvendelse, jf. lovforslagets § 10.

Det forudsættes, at forklaringer afgivet af personer fra politiske partier m.v. i fornødent omfang anonymiseres i den beretning, som kommissionen skal afgive efter lovforslagets § 20.

Til nr. 7

Loven bør først sættes i kraft for Færøerne og Grønland, hvis der – efter drøftelse med de færøske og grønlandske myndigheder – træffes beslutning herom i en kongelig anordning.

Det skyldes, at de færøske og grønlandske myndigheder endnu ikke har haft lejlighed til at udtale sig om de ovennævnte ændringsforslag. Hertil kommer, at Justitsministeriet på indeværende tidspunkt ikke har modtaget de færøske myndigheders bemærkninger til det allerede fremsatte lovforslag.

Om Grønlands hjemmestyres høringssvar vedrørende det fremsatte lovforslag henvises til den høringsoversigt, som Justitsministeriet har sendt til Folketingets Retsudvalg ved skrivelse af 12. januar 1999.